

UZASADNIENIE

Wyrokiem zaocznym z dnia 11 maja 2018 roku, wydanym w sprawie z powództwa Kancelarii (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. przeciwko E. K. o zapłatę, Sąd Rejonowy w Kutnie oddalił powództwo.

W uzasadnieniu powyższego orzeczenia Sąd I instancji ustalił, że 17 marca 2015 roku (...) sp. z o.o. w W. sporządziła projekt umowy pożyczki dla pozwanej. Umowa miała być zawarta z zastosowaniem środków porozumiewania się na odległość. Na rzecz pozwanej dokonano przelewu kwoty 500 zł.

Powód nabył od (...) sp. z o.o. w W. wierzytelności wymienione w załączniku nr 1 do umowy przelewu z 16 maja 2016 roku.

Z powołaniem się na tę umowę, powód wzywał pozwaną do zapłaty kwoty 944 zł, wynikającej z rozliczenia pożyczki z 5 czerwca 2015 roku o numerze (...) - (...).

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że powództwo jest bezzasadne. Okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia nie zostały przez powoda udowodnione. Wątpliwości budziło zarówno istnienie zobowiązania z pożyczki, jak i nabycie wierzytelności przez powoda.

Apelację od powyższego orzeczenia wniósł powód, zarzucając zaskarżonemu wyrokowi naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

- a) art. 236 k.p.c. przez jego niezastosowanie i zaniechanie wydania postanowień dowodowych odnoszących się do poszczególnych wniosków dowodowych, a przy tym dokonanie oceny tych dowodów, w sytuacji gdy sąd nie może opierać postępowania dowodowego w oparciu o dowody prawidłowo niewprowadzone do postępowania;
- b) art. 339 § 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i zaniechanie analizy twierdzeń powoda i dopiero po ich negatywnej ocenie przeprowadzenie postępowania dowodowego, w sytuacji gdy ww. przepis przy spełnieniu przesłanek do wydania wyroku zaocznego nakłada obligatoryjny obowiązek dokonania oceny twierdzeń powoda.

Z ostrożności procesowej, na wypadek nieuwzględnienia powyższych zarzutów, podniesiono dalsze zarzuty naruszenia prawa procesowego:

- a) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, tj. brak wszechstronnego rozważania zebranego w sprawie materiału przez Sąd I instancji i odmówienie mocy dowodowej przedłożonym w sprawie dokumentom, w sytuacji, gdy przedmiotowe dokumenty winny być traktowane jako dowody należycie wykazujące istnienie przysługującej powodowi należności,
- b) art. 232 zd. 2 k.p.c. w zw. z art. 299 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie i nieprzeprowadzenie przez Sąd I instancji dowodu z przesłuchania stron – strony pozwanej w sytuacji, gdy zdaniem Sądu (czemu powód konsekwentnie zaprzecza) w sprawie brak było środków dowodowych,
- c) art. 308 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i zaniechanie przeprowadzenia przez Sąd I instancji dowodów z przedłożonych w postępowaniu dokumentów, jako dowodów utrwalonych za pomocą urządzeń wskazanych w przepisie,
- d) art. 208 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i, w przypadku powzięcia wątpliwości przez Sąd orzekający, zaniechanie wezwania strony powodowej do przedstawienia dowodów oraz zajęcia stanowiska, celem wyjaśnienia wątpliwości Sądu.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda całej dochodzonej kwoty wraz z odsetkami i kosztami postępowania oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego. Nadto wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego rewidenta. Jako wniosek ewentualny skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania wraz z obowiązkiem orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja powoda jest bezzasadna i jako taka podlega oddaleniu.

W pierwszej kolejności wyjaśnienia wymaga, że niniejsza sprawa była rozpoznawana w postępowaniu uproszczonym, w związku z czym Sąd Okręgowy na podstawie art. 505¹⁰ § 1 i § 2 k.p.c. rozpoznał apelację na posiedzeniu niejawnym w składzie jednego sędziego. Zaznaczyć należy również, że w postępowaniu uproszczonym zgodnie z art. 505⁹ § 1¹ k.p.c. apelację można oprzeć tylko na zarzutach naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie lub naruszenia przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy. Natomiast stosownie do art. 505¹³ § 2 k.p.c. jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne poczynione przez Sąd pierwszej instancji prawidłowe ustalenia faktyczne.

Skarżący uwypuklił zarzuty naruszenia art. 236 k.p.c. i art. 339 § 2 k.p.c., a więc trzeba się do nich odnieść w pierwszej kolejności.

Zgodnie z art. 236 k.p.c. w postanowieniu o przeprowadzeniu dowodu sąd oznaczy fakty podlegające stwierdzeniu, środek dowodowy i - stosownie do okoliczności - sędziego lub sąd, który ma dowód przeprowadzić, a ponadto, jeżeli to jest możliwe, termin i miejsce przeprowadzenia dowodu.

W odniesieniu do dowodów z dokumentów, a takimi dysponował Sąd

I instancji, nie stosuje się tej zasady wprost. Dokumenty przyjęte do akt stanowią materiał dowodowy i jeśli, któryś z nich nie tworzy podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, to podlega omówieniu zgodnie z zasadami wyrażonymi w art. 328 § 2 k.p.c. Niezależnie od powyższego, zdecydowanie wbrew zarzutowi apelacji, za utrwalone trzeba uznać stanowisko Sądu Najwyższego, że przeprowadzenie dowodu bez wydania postanowienia z art. 236 k.p.c. nie jest z reguły uchybieniem mogącym mieć wpływ na wynik sprawy. Wystarczy, że okoliczności postępowania pozwalają na przyjęcie, iż zebrany i rozpatrzony materiał dowodowy będący podstawą merytorycznego orzekania podlegał regułom kontradiktoryjności procesu. Naruszenie art. 236 k.p.c. mogłoby być ocenione jako mające istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, jeśli sąd w sposób niedostatecznie pewny określi materiał dowodowy mogący stanowić podstawę merytorycznego rozstrzygnięcia (zobacz, np. wyroki Sądu Najwyższego z 7 lipca 2011 r., III SK 52/10; z 20 stycznia 2009 r., II CSK 417/08; z 30 października 2008 r., II CSK 254/08; z 12 maja 2005 r.,

III CK 613/04, wszystkie opubl. w L.). Skarżący przywołał zdecydowanie zbyt kategoryczne, bardzo kontrowersyjne i odosobnione stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyrku z 15 stycznia 2010 r. (I CSK 197/09, L.).

Odnosząc się do zarzutu apelacji dotyczącego naruszenia art. 339 § 2 k.p.c., wskazać należy, że okoliczność, iż w sprawie wydano wyrok zaoczny nie oznacza obowiązku uwzględnienia powództwa. Niezajęcie stanowiska przez pozwanego odnośnie żądania pozwu nie zwalnia powoda z obowiązku wykazania zobowiązania strony pozwanej. W art. 339 § 2 k.p.c. określono podstawę faktyczną wyroku zaocznego. Zgodnie z tym przepisem sąd – jeżeli nie ma uzasadnionych wątpliwości – zobligowany jest do uznania podanej przez powoda podstawy faktycznej (tj. twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych) za zgodną z prawdą bez przeprowadzania postępowania dowodowego. Sąd

zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy w świetle przepisów obowiązującego prawa materialnego, twierdzenia powoda uzasadniają uwzględnienie żądań pozwu, w zakresie tym nie obowiązuje bowiem domniemanie z art. 339 § 2 k.p.c., negatywny zaś wynik takich rozważań powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 7 czerwca 1972 r. III CRN 30/72, publ. LEX nr 7094). Dyspozycja ww. przepisu wskazuje wyraźnie, że sąd orzekający może przyjąć za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, jedynie wtedy, gdy nie budzą one uzasadnionych wątpliwości i nie zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Analiza akt niniejszej sprawy nie pozwala zaś odmówić słuszności stanowisku Sądu Rejonowego, że istnienie zobowiązania z przywołanej w pozwie pożyczki nie zostało wykazane. Podobnie istnieją wątpliwości co do legitymacji czynnej powoda. Rozważania te są w pełni prawidłowe i zasługują aprobatę.

Rozwijając powyższe rozważania w kontekście kolejnych zarzutów naruszenia prawa procesowego, wskazać należy, że zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Zdaniem Sądu Okręgowego, ocena materiału obwodowego przeprowadzona przez Sąd I instancji nie narusza granic swobodnej oceny dowodów, wyznaczonej dyspozycją art. 233 § 1 k.p.c. Nie jest sprzeczna

z zasadami logicznego rozumowania, czy doświadczenia życiowego i mieści się w ramach swobody sądu (por. też Sąd Najwyższy w orzeczeniu

z 6 listopada 1998 r., sygn. III CKN 4/98, publ. LEX nr 322031). Ponadto, jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, chociażby w równym stopniu na podstawie tego samego materiału dowodowego udałoby się wysnuć wnioski odmienne. Zarzut obrazy przepisu art. 233 § 1 k.p.c. nie może też polegać jedynie na zaprezentowaniu własnych, korzystnych dla skarżącego ustaleń stanu faktycznego, dokonanych na podstawie własnej, korzystnej dla skarżącego oceny materiału dowodowego (tak też Sąd Najwyższy w postanowieniu z 10 stycznia 2002 r., sygn. II CKN 572/99, publ. LEX nr 53136 i w wyroku z dnia 27 września 2002 r., sygn. II CKN 817/00, publ. LEX nr 56906). Stwierdzić także należy, że – wbrew twierdzeniom apelującego – w okolicznościach rozpoznawanej sprawy Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w oparciu o cały zgromadzony materiał dowodowy i nie naruszył przy tym dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. Przeprowadzona przez ten Sąd ocena materiału dowodowego jest w całości logiczna i zgodna z zasadami doświadczenia życiowego, zaś podniesione

w tym zakresie w apelacji zarzuty w ogóle nie uwzględniają, że ustalony

w pierwszej instancji stan faktyczny był bezsporny. Skarżący uważa jednak, że z ustalonych faktów należało wywieść wnioski o istnieniu dochodzonego roszczenia i legitymacji czynnej po stronie powoda. Skarżący nie tyle kwestionuje zatem ocenę dowodów w sprawie przeprowadzonych, co zarzuca brak wyprowadzenia w oparciu o te dowody właściwych jego zdaniem wniosków, co nie mieści się już w dyspozycji art. 233 k.p.c.

Za chybiony uznać także należy zarzut naruszenia art. 232 zd. 2 k.p.c.

w zw. z art. 299 k.p.c. Przepis ten stanowi wyjątek od zasady kontradiktoryjności, a więc dopuszczenie przez sąd dowodu z urzędu może nastąpić jedynie wtedy, gdy nie ma innej możliwości doprowadzenia do właściwego rozstrzygnięcia sprawy. Jest to prawo sądu, a nie obowiązek

i skorzystanie z tego uprawnienia uzależnione jest od oceny danej sprawy, natomiast nie może być wynikiem niekorzystania z środków procesowych przez stronę, która wniosku o przesłuchanie pozwanego w niniejszej sprawie w ogóle nie składała. Sąd Okręgowy podziela ponadto stanowisko Sądu Rejonowego, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy był wystarczający do rozstrzygnięcia sprawy.

Nietrafny jest również zarzut naruszenia art. 308 k.p.c. Sąd Okręgowy nie dopatruje się pominięcia przez Sąd I instancji wymienionych w powołanym przepisie dowodów, których co wymaga podkreślenia, powód nie składał. Przypomnieć należy też, że stan faktyczny nie był sporny w niniejszej sprawie, a argumentacja apelacji sprowadza się jedynie do kwestionowania konsekwencji prawnych tak poczynionych w sprawie ustaleń.

Sąd Okręgowy pominął zawarty w apelacji wniosek o dopuszczenie

i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego rewidenta, zgodnie z treścią art. 505¹¹ § 1 k.p.c. Sąd II instancji nie przeprowadza bowiem postępowania dowodowego z wyjątkiem dowodu z dokumentów. Ponadto podkreślić należy, że złożony wniosek nie zawiera tezy dowodowej – skarżący nie wykazał na jaką okoliczność żąda przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego, a tym samym, jakie mogłoby to mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia.

Mając na uwadze niezasadność zarzutów apelacyjnych oraz jednocześnie brak ujawnienia okoliczności, które podlegają uwzględnieniu w postępowaniu odwoławczym z urzędu, apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.